

16.1 OM MÅL FÖR HELA ORGANISATIONEN UTFRÅN STUDIEFRÄMJANDETS STRATEGI

Detta är en bilaga till stämmohandlingen *Mål för hela organisationen utifrån Studiefremjandets strategi*. Bilagan syftar till att ge kontext och bakgrund till stämmohandlingen. Bilagan är inte del av beslutshandling på förbundsstämman.

1. Om beslutshandlingen

Beslutshandling för förbundsstämman 2023 är de strategiska mål som föreslås av förbundsstyrelsen i handlingen *Mål för hela organisationen utifrån Studiefremjandets strategi*. Strategin och strategitexten i övrigt, så som önskade lägen, är inte föremål för något beslut under förutsättning att ingen motion eller proposition inkommit som behandlar förändringar i strategin. Beslutet på förbundsstämman avser ”fastställande av mål för hela organisationen utifrån Studiefremjandets strategi”.

1.1 Målformuleringar

Målformuleringarna beskriver de strategiska mål som förbundsstyrelsen föreslår för förbundsstämman. Handlingen inleds med en översikt av samtliga mål på sidorna 1 och 2.

Målformuleringarna är samlade under respektive strategiskt område och numrerade enligt principen ”strategiområde.mål” (ex. 1.1). Det vill säga andra målet under strategiområdet ”Studiefremjandet har lärandet i fokus” benämns 2.2. Vid yrkanden eller diskussion i samband med förbundsstämman benämns målen på detta sätt.

1.2 Om målet

Detta segment som följer efter varje målformulering ger kontext till målet och är tänkta att hjälpa den som ska arbeta med målen att förstå innebörd och bakgrund till att organisationens prioritering. Texterna tar sin utgångspunkt i samhällsbehov, uppdrag, idégrund, profil eller liknande. Texterna är kortfattade och förväntas alltså inte ge en fullständig beskrivning av de samhällsutmaningar och likande som beskrivs, inte heller de avvägningar som gjorts för att föreslå ett visst mål.

1.3 Vägar till målet

Detta segment beskriver möjliga vägar för organisationen att nå målet. Texterna är tänkta att stötta i verksamhetsplanering utifrån målen och ge förslag på generella insatser som bedöms verka i målets riktning. Givet målens långa löptid så kan förstås även andra vägar till målet öppnas. Observera också att det kan finnas fler vägar till målet än de som nämns i texterna.

Texterna ”om målet” och ”vägar till målet” är i första hand interna texter som ska stödja organisationen i arbetet med de strategiska målen.

2. Om strategi 2131

Studiefremjandets strategi, 2131, antogs vid den extra förbundsstämman i oktober 2021. Så här beskrivs strategin i strategidokumentet:

Strategi 2131 visar Studiefremjandets väg framåt. Den anger vad Studiefremjandet behöver prioritera för att nå Studiefremjandets önskade läge år 2031.

Strategin heter 2131 för att den gäller år 2021–2031. Studiefremjandet arbetar med strategin utifrån

insikten att tio år är en lång period och att vi alltid är beredda att möta de utmaningar som omvärldsförändringar kan ställa oss inför.

Med grund i våra stadgar, och med denna strategi som kompass, planeras och genomförs folkbildning i våra lokalavdelningar över hela landet, med särskilt fokus på våra profilområden natur, djur, miljö och kultur.

Den beslutade strategin innehåller följande delar:

- Vision – vår dröm
- Studieförbundets roll – vår utgångspunkt för strategin
- Studieförbundets grundsyn
  - o Samhällssyn
  - o Människosyn
  - o Bildningssyn
  - o Kultursyn
- Strategiska områden
  - o Studieförbundet utvecklar demokratin
  - o Studieförbundet har lärandet i fokus
  - o Studieförbundet stärker föreningslivets roll i samhället
  - o Studieförbundet står för hållbarhet
  - o Hjärta och hjärna i Studieförbundet.

Strategidokumentet bildar, tillsammans med stadgarna, en helhet som visar på den riktning Studieförbundet ska ha fram till 2031. Strategidokumentet inkluderar både Studieförbundets ideologiska grund (grundsynen) och de önskade förflyttningarna vi vill göra i vår verksamhet. Studieförbundet 2031 ska vara en organisation vars verksamhet är demokratiutvecklande, som har lärandet i fokus, som är en vital resurs för föreningslivet och som står för hållbarhet. Detta ska vi göra med utgångspunkt i såväl organisationens hjärta som hjärna.

3. Om strategiska mål

Studieförbundets stadgar beskriver i § 15 Ärenden på förbundsstämman att organisationen ska besluta om ”Fastställande av mål för hela organisationen utifrån Studieförbundets strategi”. I samband med att Studieförbundets strategi antogs i oktober 2021 beslutades inte om några strategiska mål. Med anledning av detta görs det för första gången i samband med förbundsstämman 2023.

3.1 Prioriteringar utifrån strategin

De strategiska målen beskriver prioriteringar för hela organisationen utifrån vår strategi. Målen tydliggör vilka delar av strategin som under aktuell period är i fokus för Studieförbundets verksamhets- och organisationsutveckling. Genom att arbeta med och nå de strategiska målen tar vi steg närmre strategins önskade lägen. De strategiska målen skapar planeringsförutsättningar för lokala och nationella verksamhetsplaner samt syftar till att ge gemensam riktning för hela organisationen.

De strategiska målen ska leda utan att vara detaljstyrande och vägen till målen kan skilja sig från

avdelning till avdelning. Vi når de strategiska målen som en organisation genom att utveckla så väl folkbildningsverksamheten som organisationen i samtliga avdelningar utifrån lokala och regionala förutsättningar. Vi använder gemensamma nationella resurser för att i hela organisationen uppnå större jämlikhet i den verksamhet som erbjuds.

3.2 4-åriga strategiska mål

Målen föreslås beslutas för fyra år åt gången vilket ger innebär att förbundsstämman 2023 beslutar om mål för 2024 – 2027. Den mellanliggande förbundsstämman 2025 följer upp, justerar vid behov och fastställer målen. Därefter beslutas om nya strategiska mål vid förbundsstämman 2027. Dessa mål gäller då 2028 – 2031. Förbundsstämman 2029 fungerar även här som uppföljnings- och avstämningsspunkt.

4-åriga målperioder bedöms dels ge organisationen goda förutsättningar för långsiktig planering, dels linjera väl med aviserade bidragsperioder för det nya statsbidraget.

3.3 Uppföljning och indikatorer

För uppföljningen av de strategiska målen tas indikatorer fram som följs upp genom ordinarie verksamhetsuppföljning (verksamhetsberättelser, verksamhetsstatistik samt kvalitativa undersökningar). Indikatorerna beslutas av förbundsstyrelsen under hösten 2023 för att möjliggöra samkörning med de krav på uppföljning som åläggs organisationen utifrån det nya statsbidraget.

4. Strategi 2131, strategiska mål och Studieförämjandets profilområden

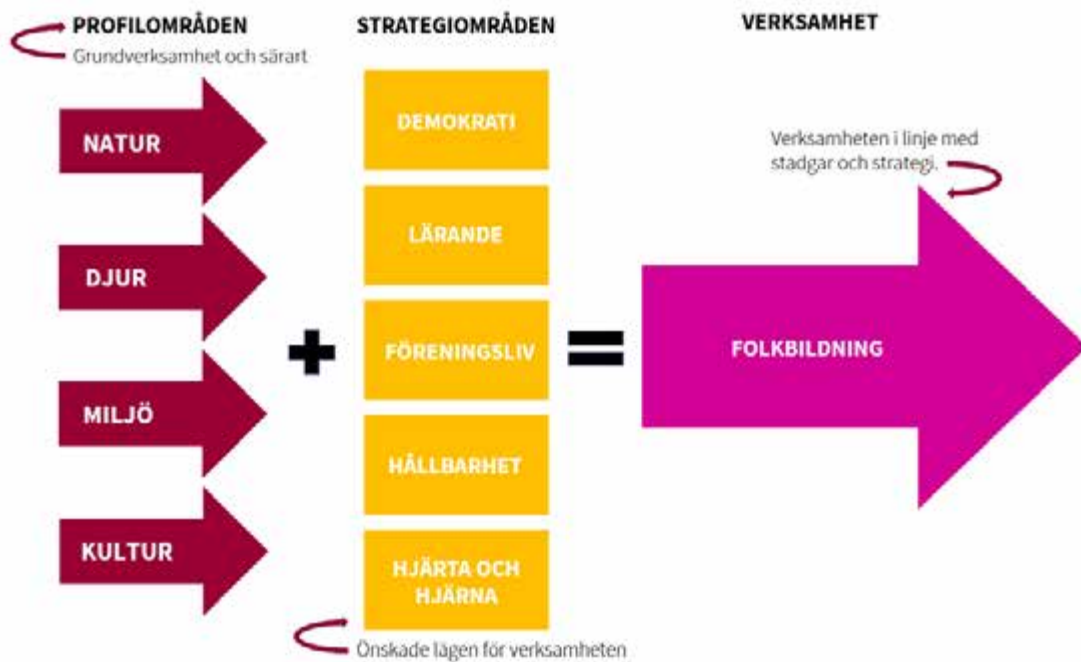
I stadgarnas verksamhetsparagraf (§ 3) beskrivs Studieförämjandets verksamhetsprofil. Här återfinns det som i vardagligt tal kallas profilområden – det vill säga de ämnesområden som beskriver ryggraden i verksamheten och Studieförämjandets särart. Våra fyra profilområden är:

- Natur
- Djur
- Miljö
- Kultur

Vidare beskriver verksamhetsparagrafen att Studieförämjandet:

- *bedriver, i överensstämmelse med av förbundsstämman fastställda strategiska mål, studie-, kultur- och annan bildningsverksamhet i hela landet,*

Profilområden är Studieförämjandets grundverksamhet. Strategin, i synnerhet strategiområdena, beskriver de förflyttningar eller den utveckling vi vill uppnå inom ramen för grundverksamheten senast 2031. Denna koppling mellan profilområden och strategiområden kan illustreras genom figuren nedan.

Genom att med strategin som kompass utveckla verksamheten inom profilmråden skapar vi den folkbildningsverksamhet som vi vill erbjuda deltagare, medlemsorganisationer och samhälle. Detta stärker i sin tur också Studieförbundet särart. De strategiska målen beskriver de särskilda prioriteringar organisationen vill göra under de kommande fyra åren för att uppnå detta.

5. Strategi 2131, strategiska mål och nytt statsbidragssystem

I juni beslutar Folkbildningsrådet (FBR) om ett nytt statsbidragssystem för studieförbunden. När denna handling skrivs pågår remisstiden för det förslag som FBR la fram i december 2022. Denna del utgår från vid denna tidpunkt känd information om statsbidragssystemet.

5.1 Verksamhetens kvaliteter och statsbidragets kvalitetsbedömningssystem

Den huvudsakliga förändringen i förslaget till nytt statsbidragssystem är att fördelningen av statsbidrag ska ske genom ett kvalitetsbedömningssystem. Centralt i detta system är verksamhetens kvaliteter och Folkbildningsrådet har därför tagit fram fem kvalitetsområden som det föreslås att studieförbundens verksamhet ska bedömas utifrån. Dessa är:

- Bildning
- Demokrati och delaktighet
- Utbildning
- Civilsamhälle
- Kulturliv

I förslaget¹ beskriver FBR verksamhetens kvaliteter på följande sätt:

”Verksamhet som studieförbund erhåller statsbidrag för ska ha följande inriktning [verksamhetens

¹ Förslag: Statsbidrag till verksamhet i studieförbunden – villkor och fördelning, s. 10

kvaliteter, vår anm.]. Utifrån profil, idégrund och verksamhetsmål arbetar studieförbunden på varierande sätt med dessa kvaliteter.

Verksamhet med dessa kvaliteter ska leda till att de samhällseffekter som uttrycks i statens syften med statsbidraget till folkbildningen uppnås.

Kvaliteterna är utgångspunkter för uppföljning och utvärdering av studieförbundens verksamheter.”

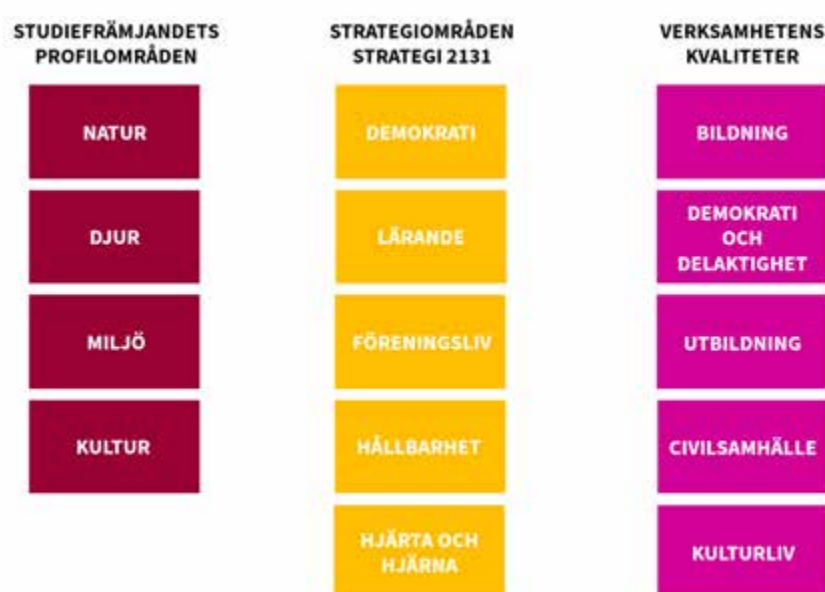
Inom ramen för statsbidragssystemet kommer Folkbildningsrådet precis som tidigare följa upp verksamheten utifrån ett antal indikatorer. I förslaget till nytt statsbidrag beskrivs följande indikatorer:

- Mångfald och nya deltagare
- Lokal närvaro
- Deltagare som är korttidsutbildade, är utrikesfödda och/eller har funktionsnedsättning
- Samverkan med civilsamhället
- Ledarutbildning
- Jämställdhet
- Tillgänglighet

Verksamhetens effekt inom dessa områden och hur vi arbetar med dessa indikatorer kommer således vara en central del när det kommer till uppföljningen av vår verksamhet. Ovan områden för indikatorer överlappar också med verksamhetens kvaliteter.

5.2 Profil, strategi och verksamhetens kvaliteter

Folkbildningsrådet beskriver att det är vi som, utifrån vår profil, idégrund och verksamhetsmål, beslutar om hur vi ska nå de kvaliteter i verksamheten som de har satt upp. Som beskrivet ovan så återfinns Studieförbundets profil i våra stadgar. Idégrunden utvecklas genom grundsynen i strategin. De övergripande verksamhetsmålen kan översättas till de strategiska mål för hela organisationen som förbundsstämman beslutar om. Vår särart och gemensamma beslut om vår väg till våra önskade lägen kommer alltså vara viktigt i bedömningen av vår verksamhet. Med anledning av detta är förståelse för huvuddragen i det nya statsbidragssystemet viktigt när vi beslutar om strategiska mål.

När vi ställer upp Studieförbundet's profil och strategiska områden bredvid de fem huvudområdena för verksamhetens kvaliteter kan vi konstatera att det går att dra tydliga streck mellan dessa. Vi har en stabil grundplatta att stå på i våra profilområden och en tydlig kompass i strategin som pekar ut en utvecklingsriktning för den verksamhet vi vill erbjuda. Med stöd av de strategiska målen prioriterar vi gemensamma insatser i organisationen för att genom verksamheten skapa ännu mer effekt för deltagare, medlemsorganisationer och samhälle.

6. Om processen – fram till förbundsstämman

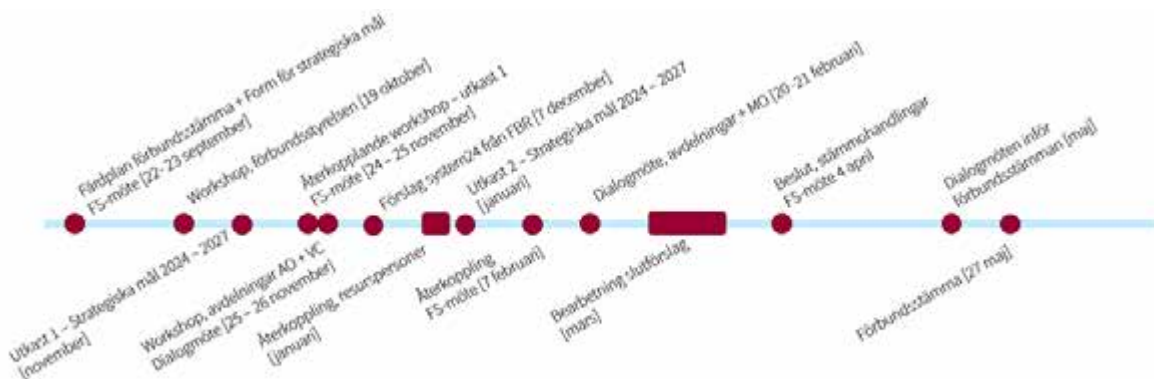
Processen för att ta fram och i dialog behandla förslagen till nya strategiska mål har pågått sedan september 2022. Denna har involverat så väl avdelningar som medlemsorganisationer. Utgångspunkten har varit att bygga vidare på ambitionen om en stark intern demokratisk dialog, i synnerhet när det kommer till beslut som påverkar organisationens gemensamma prioriteringar och riktning. Fram till att slutgiltig stämmohandling behandlas och beslutas av förbundsstämman kommer tre förslag på mål ha tagits fram. Dessa kommer ha diskuterats vid tre dialogmöten enligt nedan:

Dialogmöte, november 2022: Avdelningsordförande och verksamhetschefer deltar. Första utkastet diskuteras.

Dialogmöte, februari 2022: Representanter från medlemsorganisationer, avdelningsordföranden och verksamhetschefer deltar. Andra utkastet diskuteras.

Dialogmöte, maj 2022: Förbundsstämmans ombud deltar. Förbundsstyrelsens slutgiltiga förslag diskuteras.

Nedan kan du ta del av den fullständiga tidslinjen för processen:

7. Om processen – efter förbundsstämman

Under förutsättning att förbundsstämman beslutar om strategiska mål för organisationen enligt det förslag som förbundsstyrelsen lägger fram så kommer de nya strategiska målen gälla från och med 2024. Det betyder att de strategiska målen blir en del av vår strategi och vägledning i den verksamhets- och budgetplanering som riksförbundet och avdelningarna gör under hösten 2023.

I juni beslutar Folkbildningsrådet om det nya statsbidraget till studieförbunden. Även detta gäller från 2024 och blir vägledande för den verksamhetsplanering som genomförs under hösten. Som tidigare nämnts kommer effekter av det nya statsbidragssystemet som eventuellt påverkar vår verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning analyseras fullt ut när det finns ett beslut. Framför allt vill vi säkerställa att den uppföljning som görs av de strategiska målen linjerar så gott det går med den uppföljning vi gör inom ramen för statsbidragssystemet.

Under åren 2024 – 2027 kommer sedan verksamhetsutveckling, organisationsutveckling och folkbildningsverksamhet ske i organisationen utifrån vår profil och våra strategiska mål. Vid förbundsstämman 2025 ges ombuden möjlighet att ta del av arbetet dittills och tar del av delrapporter utifrån de mål som fastställdes 2023. Stämman fastställer också de strategiska målen för andra halvan av strategiperioden. Om stämman bedömer att så behövs justeras målen utifrån den uppföljning av arbetet som genomförts.

Vid förbundsstämman 2027 beslutas om nya strategiska mål för perioden 2028 – 2031.

8. Länshänvisningar

Följande inläsning är rekommenderad utöver denna bilaga samt stämmohandlingen ”Mål för hela organisationen utifrån Studieförbundet strategiska utvecklingens strategi”.

- Strategi 2131 – Studieförbundet strategiska utvecklingens kompass mot framtiden
- Förslag: Statsbidrag till verksamhet i studieförbunden – villkor och fördelning